

MELİH GÖKÇEK YENİ DÖNEM İCRAATINA SÜRGÜNLERLE BAŞLADI

Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı Yol Asfalt Şube Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışan, Makina Mühendisleri Odası Denetleme Kurulu Üyesi ve Tüm Bel-Sen kurucu üyesi Haydar Şahin'in de aralarında bulunduğu yaklaşık 60 kişinin, Ankara'daki görevlerinden uzaklaştırılarak kentten en uzak noktalara sürgün edilmesi ile ilgili olarak Oda Yönetim Kurulu 18 Nisan 2014 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

MMO Denetleme Kurulu Üyesi Haydar Şahin'in de Aralarında Bulunduğu 60 Çalışanın Sürgün Edilmesini Kınıyor, Bu Haksız Uygulamanın En Kısa Sürede Durdurulmasını İstiyoruz.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, yerel seçim sonrası icraatlarına, kendisine yandaş olmayan çalışanları merkeze uzak ilçelere sürgün ederek başladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı Yol Asfalt Şube Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışan, Makina Mühendisleri Odası Denetleme Kurulu Üyesi ve Tüm Bel-Sen kurucu üyesi Haydar Şahin'in de aralarında bulunduğu yaklaşık 60 kişi, Ankara'daki görevlerinden uzaklaştırılarak kentten en uzak noktalara sürgün edilmiştir.

Uygulamaya ilişkin personeline hiçbir gerekçe gösterme gereği duymayan Büyükşehir Belediyesi, çalışanlarına sadece tehdit dolu sözler içeren ve sürgün yerlerini bildiren karar kağıtları yollamıştır. Sürgün edilen personelden boşalan yerlere ise, Büyükşehir Yasası nedeniyle kapanan

ilçe özel idarelerinde açıkta kalan yandaşlar yerleştirmektedir.

Bu sürgün, çalışanları yıldırma amaçlıdır, AKP iktidarının yandaş olmayan herkese yönelik uygulamalarının bir parçasıdır.

Meslektaşımız ve Oda Denetleme Kurulu üyemiz Haydar Şahin ve arkadaşlarına yönelik bu uygulamanın ivedilikle durdurulmasını ve görevlerine iadelerini istiyoruz.

Makina Mühendisleri Odası olarak Haydar Şahin ve arkadaşları ile her düzeyde dayanışma içinde olduğumuzu ve gerekli hukuki girişimleri başlatacağımızı kamuoyuna duyururuz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

BUGÜN ÜNİVERSİTEDE TEK DERS VAR: İNSANLIK

Oda Öğrenci Üye Komisyonumuz 14 Mayıs 2014 tarihinde bir basın açıklaması yaparak Soma'da gerçekleşen iş cinayetine karşı üniversite öğrencilerini dersleri boykot etmeye çağırdı.

Manisa'nın Soma ilçesinde maden ocağında gerçekleşen katliamda 300'ün üzerinde işçi yaşamını yitirdi. Biz iş cinayetlerinin iş kazaları olarak adlandırılmasına alışmışız ancak bu kez bir katliama kaza süsü verilmeye çalışılmasını kabul etmiyoruz.

Yaşamını yitiren işçilere ve ardında bıraktıkları acılı yüreklerle bir sözümüz var. Sessiz kalmak, katliama ortak olmaktır.

Bugün tüm üniversitelerde tek ders var: İnsanlık. Bunun için dersleri boykot ediyor alanlara çıkıyoruz.

Makina Mühendisleri Odası Öğrenci üyeleri olarak sorumluların önce istifa ettiği sonra da yargılandığı bir ülkeye özlemle tüm şehirlerde gerçekleştirilecek protesto yürüyüşlerine katılacağımızı duyuruyoruz.

#SomaİcinBoykot

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Öğrenci Üye Komisyonu**

28 NISAN DÜNYA İŞÇİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GÜNÜ, TÜRKİYE'DE "İŞ CİNAYETLERİNDE ÖLENLERİ ANMA/YAS GÜNÜ" OLARAK ANILSIN

Oda Yönetim Kurulu, 28 Nisan 2014 tarihinde bir basın açıklaması yaparak 28 Nisan Dünya İşçi Sağlığı ve Güvenliği Günü'nün Türkiye'de "İş Cinayetlerinde Ölenleri Anma/Yas Günü" olarak anılmasını talep etti.

Kayıt dışı çalışanları dışlayıp yalnızca aktif sigortalı çalışanları kapsayan SGK istatistiklerine göre iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölüm sayısı, 2011'de 10'u meslek hastalığı sonucu olmak üzere 1.710, 2012'de 1'i meslek hastalığı sonucu olmak üzere 745'tir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre ise 2012'de en az 878 ölüm gerçekleşmiştir. 2013 verileri SGK tarafından henüz açıklanmamış ise de İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre 2013 yılında en az 1.235 işçi iş kazası ve meslek hastalığı sonucu yaşamını yitirmiştir. Yine İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre 2014 yılının ilk üç ayında en az 276 işçi iş kazalarında yaşamını yitirmiştir. İş kazası sayıları ise 2010 yılından itibaren tekrar yükselişe geçmiştir; 2010 yılında 62 bin 903, 2011 yılında 69 bin 227, 2012 yılında 74 bin 871 iş kazası olmuştur. Diğer yandan son yıllarda iş kazaları sonucu toplu ölümlerin artışı söz konusudur ve bu durum hep vurguladığımız "iş cinayetleri" olgusuna işaret etmektedir. Türkiye, 100 bin çalışan başına düşen ölümlü iş kazalarında Avrupa'da birinci, dünyada üçüncü sırada yer almaktadır.

Ayrıca dünyada iş kazaları oranı yüzde 44, meslek hastalıkları oranı yüzde 56 iken 2012 yılında Türkiye'de iş kazaları oranının yüzde 99,48 meslek hastalıkları oranının binde 52 olarak görünmesi çok büyük bir çelişki oluşturmakta, meslek hastalıkları gerçeğinden ne denli uzak olduğumuzu yansıtmaktadır. Türkiye'de yılda 35 bin-40 bin civarında meslek hastalığı tespit edilmesi gerekirken SGK istatistiklerinde tespit edilen meslek hastalığı vaka

sayısının 2011 yılında 697, 2012 yılında 395 olması, aynı şekilde anlaşılır bir durum değildir.

Bu gerçekler, sermayenin azami kâr hırsı, sanayi ve çalışma yaşamının emek aleyhine biçimlenen yapısal sorunlarında kök bulmaktadır. Küreselleşme, kuralsızlaştırma, özelleştirme, sendikasıztırma, taşeronlaştırma, esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaşması, çalışma koşullarının ağırlaşması, kayıt dışı işçilik gibi sınıfsal-toplumsal sorunların yol açtığı ağır sonuçlar, iş kazaları ve iş cinayetlerine yol açmaktadır. 2012 Haziran ayında benimsenen İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, aynı nedenlerle iş kazaları, iş cinayetleri ve meslek hastalıklarını önleyicilikten yoksundur. Yasa işyerinde kaza olduğunda aynı işyerinde ücretli olarak çalıştırılan mühendisleri sorumlu tutmakta; işverenlerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Yeni yönetmelikler de piyasa aktörlerinin çıkarları doğrultusunda hazırlanmıştır. "İş güvenliği uzmanlığı" yaklaşımı ile mühendisler ve teknik elemanlar bir tutulmuş; iş güvenliği mühendisliği piyasaya açılmıştır. İşyeri hekimi ve iş güvenliği mühendislerinin eğitimlerini özel dershanelere bırakan, alanın ehli meslek örgütlerinin verdiği sertifikaları görmezden gelen, hizmet sunumu ve eğitim aşamasını taşeronlara devreden, işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin özel sektör eliyle yürütülmesini sağlayan, yargı kararlarını ihlal eden bir anlayışla oluşturulan mevzuat bu alandaki krizi derinleştirmektedir.

Çalışma yaşamı ile işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm yasa/mevzuat düzenlemeleri, bu alanla ilgili emek ve meslek örgütlerinin önerileri dikkate alınarak yapılmalıdır. Odamız bu alandaki bilimsel-mesleki mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir. TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Dünya İşçi Sağlığı ve Güvenliği Günü dolayısıyla iş cinayetlerinde yaşamını kaybeden emekçilerin yakınlarının acılarını paylaşmakta; 28 Nisan'ın "İş Cinayetlerinde Ölenleri Anma/Yas Günü" olarak anılması istemine katılmaktadır.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

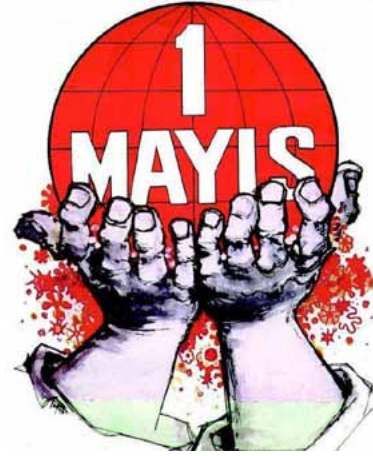
MMO ÖRGÜTLÜLÜĞÜ, 1 MAYIS BİRLİK, MÜCADELE, DAYANIŞMA GÜNÜNDE BÜTÜN TÜRKİYE`DE ALANLARDA OLACAKTIR

Oda Yönetim Kurulu 29 Nisan 2014 tarihinde "İktidarın Taksim Yasağını ve Uygulayacağı Şiddeti Kınıyoruz MMO Örgütlülüğü, 1 Mayıs Birlik, Mücadele, Dayanışma Gününde Bütün Türkiye'de Alanlarda Olacaktır" başlıklı 1 Mayıs'a çağrı açıklaması yaptı.

24 Ocak 1980 ekonomi kararları, 12 Eylül ve sonrasında emek düşmanı yeni liberal programları, AKP iktidarında doruğa ulaşmış bir biçimde sürmektedir. On ikinci yılında bulunan AKP iktidarı döneminde, yeni liberal sosyo ekonomik dönüşüm programları uyarınca, serbestleştirme ve özelleştirmeler eşliğinde emek aleyhine bir dizi düzenleme yapılmıştır. Çalışma yaşamıyla ilgili yapılan düzenlemeler, emeğin ve mühendisliğin aleyhine; işçi sağlığı ve iş güvenliği normlarının dışında, tamamen sermaye güçlerinin lehine olmuştur. İş Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası, Devlet Memurları Yasası, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası başta olmak üzere yapılan düzenlemeler sonucu, iş, sağlık ve sosyal güvence bütünlüğü tamamen parçalanmıştır.

Üretim sürecinde gerçekleşen yeni liberal dönüşümler sonucu, işçi sınıfı ve bütün çalışanlar esnek üretim ve esnek, güvencesiz, taşeron istihdam biçimleri altında yoğun bir sömürüye tabi tutulmaktadır. Sanayinin esnek üretim ve esnek istihdam temelinde yeniden örgütlenmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği politikalarına da yansımış, bu alan da piyasanın acımasız koşullarına terk edilmiştir. İş güvenliği mühendisliği ve işyeri hekimliği uygulamaları daha yerleşmeden geriletmiş, dizginsiz piyasacılığın gereksinimlerine göre düzenlenmiştir.

Yeni liberal değişimin ruhunu yansıtan Ulusal İstihdam Stratejisi de yapılacak düzenlemelere parça parça yansıtılarak esnek, güvencesiz çalışma biçimlerini her düzeyde yaygınlaştırma yönünde bir işlev üstlenmiştir. Bu strateji uyarınca geçici-kiralık işçilik uygulamasına geçilecek, özel istihdam büroları yaygınlaştırılacak, kıdem tazminatları budanacak, "bölgesel asgari ücret" uygulaması yoluyla asgari ücret geriletilecek, Doğu ve Güneydoğu bölgeleri yeni emek-yoğun ucuz işgücü sömürüsünün alanı olacak, genç işçiler daha fazla güvencesiz ucuz emek sömürüsüne tabi tutulacaktır. Siyasi iktidar, kapitalizmin yeni birikim politikalarının gereksindiği ucuz ve yedek emek gücü

ordularını oluşturmayı çocuklara kadar yaymış, 4 + 4 + 4 eğitim uygulamasıyla hem sermayenin gereksinimleri hem de gericiğin ideolojik-kültürel dünyası doğrultusunda bir adım daha atmıştır. Mesleki eğitim esprisi, bugün sermayenin daha fazla ucuz emek sömürüsü politikasının bir aracı olmuştur.

Emekçilerin uluslararası birlik, mücadele, dayanışma günü olan 1 Mayıs, Türkiye'de bu koşullarda, 1 Mayıs'ın simgesi olan Taksim yasağı ve polis terörü altında "kutlanacak"tır. Oysa Taksim yasağı, Anayasa'ya aykırıdır. Taksim yasağı, AİHM'nin ilgili bir kararına aykırıdır. Taksim yasağı, iktidarın emek düşmanı politikalarının bir yansıması ve toplumsal muhalefetten duyduğu korkunun bir ürünüdür. TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), Taksim yasağını ve halka uygulanacak şiddet ve terörü kınamaktadır.

MMO örgütlülüğü, emeğin hakları ve bayramı için, Taksim'in yasaklanmasına ve Erdoğan diktatörlüğüne karşı İstanbul'da ve bütün illerde alanlara çıkarak 1 Mayıs kortejlerinde yerini alacak; bütün emekçilerin başka bir dünya ve Türkiye özlemini paylaşacaktır.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ RAPORU AÇIKLANDI

MEVCUT YAKLAŞIMLA İŞ KAZALARI VE İŞ CİNAYETLERİ ÖNLENEMEYECEKTİR

Odamız tarafından hazırlanan "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Raporu" 27. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası dolayısıyla 9 Mayıs 2014 tarihinde açıklandı.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO), mevzuat, uygulama sorunları ve resmi verileri, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu'nda değerlendirdi. Raporunda dünyada durum, işçi sağlığı ve iş güvenliği (İSG) kavramının gelişimi, iş kazalarına dair veriler, meslek hastalıkları, iş kazalarının nedenleri, iş güvenliği, işyeri sağlık ve güvenlik birimleri, ortak sağlık ve güvenlik birimleri, iş güvenliği mühendisliği, işyeri hekimliği, MMO'nun çalışmaları yer alıyor. Rapora http://www.mmo.org.tr/yayinlar/kitap_goster.php?kodu=372 adresinden ulaşılabilir.

İSG mevzuatını sermaye çıkarları ve neoliberal politikalar belirliyor

İş kazaları ve meslek hastalıkları, sermayenin azami kâr hırsı ve emek aleyhine politikalarından kaynaklanmaktadır. Neoliberal serbestleştirme, özelleştirme, sendikalaştırma, taşeronlaştırma, esnek istihdam politikaları, çalışma koşullarının ağır oluşu, kadın, genç, çocuk emeği sömürüsü ve kayıtdışı istihdam iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır.

2010, 2011, 2012 yıllarında yaşanan iş kazalarında toplu ölümler (Esenyurt yangınında 11 kişi, Adana Baraj Kapağı patlamasında 10 kişi, Elbistan Kömür Madeni göçüğünde 10 kişi, OSTİM patlamalarında 20 kişinin hayatını kaybetmesi) olması nedeniyle 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası çıkartıldı. Yasanın gündemde olduğu dönemde, "iş kazaları ve meslek hastalıklarının bu yasa ile önlenemeyeceğini" söyledik, nitekim gerçeklik de öyle oldu. Zaten Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da kamuoyunu yatıştırmak için yasal düzenleme yapmıştı ve yasanın yayımlanmasının üzerinden 2 yıl bile geçmemiş olmasına rağmen defalarca değiştirildi. İş Güvenliği Uzmanlığı, hekimliği ve diğer sağlık personeline ilişkin yönetmelikler defalarca değiştirildi ancak kazalar hız kesmeden devam etmektedir.

Mühendislik ve hekimlik dışlanıyor, Bakanlık kadroları ve işverenler kayırılıyor

İSG, tıp bilimleri ve mühendislik bilimleri ile bağıntılı çok-bilimli bir konudur ancak bu bilimlerin katkıları engellenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, işçi sağlığının korunmasını, geliştirilmesini işverenden çok, uzmana, hekime yüklemişken, yayımlandığından bu yana iş güvenliği uzmanının, işyeri hekiminin, diğer sağlık personelinin işyerlerine vereceği hizmet süresi, sürekli olarak azaltılmaktadır. Zira amaç, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek değil, uzmanın, hekimin, diğer sağlık personelinin işyerlerine maliyetini azaltmaktır. Uzmanın, hekimin, diğer sağlık

personelinin ayda, 8 dakika, 12 dakika, 16 dakika görev yaptığı işyerlerinde iş kazaları ve meslek hastalıklarının azalmasını beklemek saf dillik olur. Yasanın yayımlanmasından bu yana yapılan tüm düzenlemeler, çalışanların sağlığını korumaya yönelik değil, işverenlerin çıkarlarını korumaya yöneliktir. Nitekim önce yasanın yürürlük tarihi ötelenmiş, ardından yapılan tüm düzenlemelerde uzman ve hekim ücretinin düşürülmesi gözetilmiştir.

Yasa ile işyeri hekimi, mühendis, teknik eleman ve diğer sağlık personeline verilecek eğitim hizmetleri, dışarıdan satın alma yoluyla ticari danışmanlık hizmetlerine dönüştürülmüştür. İş güvenliği mühendisliği ile teknisyenlik, "iş güvenliği uzmanlığı" altında bir tutulmuş; özel öğretim kurumlarına yetki tanınmasıyla mühendislik meslek örgütlerinin fonksiyonu dışlanmış, Bakanlık kadroları kayırılmıştır. Bir uzmanın birden çok işyerinde danışmanlık hizmeti vermesi yoluyla "tam zamanlı iş güvenliği mühendisliği" dışlanmış, uzmanlar yanlarında ücretli olarak çalıştıkları işverene bağımlı kılınmış; iş kazalarında işverenlerin sorumluluğu ortadan kaldırılmış, işverenlere "iş sağlığı ve güvenliği uzmanı" olma olanağı tanınmıştır.

Yasadan sonra, yüzlerce eğitim kurumu, 1.500 ün üzerinde Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB) kurulmuş, fakat sonradan yapılan düzenlemeler sonucu, eğitim kurumları ve OSGB'ler kapanmaya başlamış, ülkemiz eğitim kurumu ve OSGB çöplüğüne dönüşmüştür.

Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Konferansında İşçilerin sorunları tartışılmayacak

5-7 Mayıs 2014 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek olan Uluslararası İş Sağlığı Güvenliği Kongresi'nde çalışanların sorunları değil, yine işverenlerin sorunları tartışılacaktır.

Türkiye'deki iş kazalarına ilişkin bazı veriler

Yararlandığımız SGK verilerinin aktif sigortalı kayıtlı çalışanları kapsadığı, bütün SGK verilerini değerlendirirken özellikle gözetilmelidir. Bu verilere göre iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölüm sayısı, 2011'de 10'u meslek

hastalığı sonucu olmak üzere 1.710; 2012'de 1'i meslek hastalığı sonucu olmak üzere 745, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİGM) verilerine göre de en az 878'dir. 2013 verileri SGK tarafından henüz açıklanmamıştır ancak İSİGM verilerine göre 2013'te en az 1.235 işçi iş kazası ve meslek hastalığı sonucu yaşamını yitirmiştir. Yine İSİGM verilerine göre 2014'ün ilk üç ayında en az 276 işçi ölmüştür. Son yıllarda iş kazaları sonucu toplu ölümler artmaktadır. Türkiye 100 bin çalışan başına ölümlü iş kazalarında Avrupa'da birinci, dünyada üçüncü sıradadır.

İş kazaları son yıllarda tekrar yükselişe geçmiştir. 2010 yılında 62.903, 2011 yılında 69.227, 2012 yılında 74.871 iş kazası olmuştur. 2012'de 2.036 çalışan iş kazası sonucu, 173 çalışan meslek hastalığı sonucu, toplam 2.209 çalışan sürekli iş göremez olmuştur. İş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu 1.597.241 gün geçici iş görmezlik oluşmuş, çalışanlar 49.886 günü hastanede geçirmişlerdir.

2012'de iş kazalarının yüzde 49,5'i işyerlerinin yüzde 61,7'sini oluşturan ve 1-49 arası çalışanı olan İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile işyeri hekimi, iş güvenliği mühendisi, işyeri hemşiresi veya sağlık memuru istihdam zorunluluğu bulunmayan işyerlerinde yaşanmıştır. İş kazalarının yüzde 9,3'ü işyerlerinin yüzde 9,7'sini oluşturan ve 50-99 işçi çalıştıran işyerlerinde; yüzde 22,5'i işyerlerinin yüzde 19,2'sini oluşturan ve 100-499 arası işçi çalıştıran işyerlerinde; yüzde 18,7'si işyerlerinin yüzde 9,2'sini oluşturan ve 500+ işçi çalıştıran işletmelerde yaşanmıştır. İş kazalarının yüzde 58,98'i 1-99 işçi çalıştıran işyerlerinde, yüzde 41,2'si 100+ üzeri işçi çalıştıran işletmelerde gerçekleşmiştir.

İş kazalarının en yüksek olduğu anlar genelde işgününün ilk saatleri ile son saatlerindedir. 2012'de, 8 saatlik işgünü üzerinden, 12.304 kaza (yüzde 16,4) birinci iş saatinde, 34.200 kaza (yüzde 46) ilk üç saatte; 8.289 (yüzde 11) kaza son iş saatinde, 23.235 kaza (yüzde 31) son üç iş saatinde yaşanmıştır.

İş kazalarının faaliyet gruplarına göre dağılımında, kömür ve linyit çıkartılması 8.828 iş kazası (yüzde 11,79) ile birinci, fabrik metal ürünleri 7.045 iş kazası (yüzde 9,40) ile ikinci, ana metal sanayi 5.127 iş kazası (yüzde 6,84) ile üçüncü sırada yer almıştır. Fabrik metal ürünler ile ana metal sanayi birlikte alındığında metal sanayi birinci sıraya yerleşmektedir. Birbirine çok yakın faaliyet grupları birlikte düşünüldüğünde, önceki yıllarda SGK istatistiklerine yansdığı gibi iş kazalarında yapı işleri, metalden eşya imalatı ve kömür madenciligi yine ön sıralardadır.

En fazla ölüm yaşanan faaliyet grupları sıralamasında 127 kişi (yüzde 17) ile inşaat faaliyetleri birinci sırada, 73 kişi (yüzde 9,8) ile kara ve boru hattı taşımacılığı ikinci sırada gelmektedir. İlk sıradaki bina inşaatı, üçüncü sıradaki bina dışı yapıların inşaatı ve dördüncü sıradaki özel inşaat faaliyetlerinde gerçekleşen ölüm sayısı ise 256'dır (yüzde 34,4). Ölümlü iş kazalarının üçte biri yapı işlerindedir.

74.871 iş kazasının 56.414'ü (yüzde 75,34'ü) 1.000'in üzerinde en fazla iş kazası yaşanan 13 ilde olmuştur. Bu iller sırasıyla İstanbul, İzmir, Bursa, Manisa, Zonguldak, Tekirdağ, Kocaeli, Ankara, Denizli, Kayseri, Adana, Antalya ve Kütahya'dır. En fazla iş kazası, sanayi yoğunluğu olan illerde yaşanmaktadır. 10'un altında en az iş kazası yaşanan iller Ağrı, Muş, Siirt, Şırnak ve Ardahan olarak görülmektedir. İş kazası yok görünen iller ise Çorum, Hakkari ve Iğdır'dır.

İş kazası sonucu ölümlerin en fazla olduğu 17 il sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Gaziantep, Konya, Kocaeli, Adana, Hatay, Manisa, Antalya, Erzurum, Zonguldak, Mersin, Elazığ, Kayseri ve Tekirdağ'dır. En yüksek ölüm oranına sahip iller K. Maraş (128 iş kazası, 36 ölüm, yüzde 28) ve Batman (103 iş kazası, 26 ölüm, yüzde 25)'dir.

Meslek hastalıkları SGK istatistiklerinin en gayri ciddi yanını oluşturmaktadır ve 81 il içinde yalnızca 26 ilde 395 vakadan ibarettir! 395 vakanın 336'sı (yüzde 85'i) 5 ilde (Zonguldak 221, Ankara 63, İstanbul 21, İzmir 20, Koca-

eli 11); diğer 59 vaka 21 ildedir. 55 ilde meslek hastalığı vakası yoktur! 395 vakanın 246'sı slikoz ve slikotuberküloz, 26'sı kurşun ve kurşun tozları, 14'ü nikel ve bileşikleriyle ilgilidir. Meslek hastalığı sonucu ölüm yalnızca 1'dir! Dünyada iş kazaları oranı yüzde 44, meslek hastalıkları oranı yüzde 56 iken Türkiye'de iş kazaları oranının yüzde 99,48 meslek hastalıklarının binde 52 oranında olması SGK istatistiklerinin sorunlu yapısına işaret etmektedir.

Kadınların en fazla iş kazası yaşadıkları faaliyet grupları, tekstil ürünleri imalatı (1.140 kaza), gıda ürünleri imalatı (729 kaza), giyim eşyaları imalatı (369 kaza), taşıma için depolama ve destek faaliyeti (311 kaza), perakende ticaret (310 kaza) metalik olmayan ürünler imalatı (249 kaza) ve yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleridir (283 kaza). Bu 7 faaliyet grubunda yaşanan 3.391 iş kazası, kadınların geçirdiği toplam 5.781 iş kazasının yüzde 57,75'idir. Kadınların geçirdikleri iş kazası sayısı erkeklerin çok altındadır ancak kadın istihdamının yoğun olduğu tekstil, giyim, gıda ürünleri imalatı gibi sektörlerde kadın emekçilerin uğradığı iş kazaları artmaktadır.

Kadınların en fazla iş kazasına maruz kaldığı iller sıralaması Bursa (1.186 iş kazası), İstanbul (880 iş kazası), İzmir (522 iş kazası), Tekirdağ (475 iş kazası), Manisa (426 iş kazası), Denizli (344 iş kazası), Antalya (273 iş kazası), Balıkesir (165 iş kazası), Kocaeli (156 iş kazası) şeklindedir. Bu 9 ilde iş kazasına maruz kalan kadın çalışanlar (4.427), kadınların maruz kaldığı toplam iş kazası sayısının (5.781) yüzde 76,57'sini oluşturmaktadır.

Çalışma yaşamı ve işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm mevzuat düzenlemeleri, bu alanla ilgili emek ve meslek örgütlerinin önerileri dikkate alınarak yapılmadığı müddetçe, son yıllarda görüldüğü gibi mevcut sorunlar, olaylar ve acılar ne yazık ki artacaktır.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

KAZA DEĞİL İŞ CİNAYETİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Derhal İstifa Etmelidir

Soma`da meydana gelen ve yüzlerce işçinin yaşamını yitirdiği iş cinayeti ile ilgili olarak Oda Yönetim Kurulumuz 14 Mayıs 2014 tarihinde "KAZA DEĞİL İŞ CİNAYETİ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Derhal İstifa Etmelidir" başlıklı bir basın açıklaması yayınladı.

Manisa'nın Soma ilçesindeki bir kömür madeninde meydana gelen patlama sonucu en az 300 işçi yaşamını kaybetmiştir. TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak yaşamını kaybeden ve yaralanan emekçi kardeşlerimizin yakınlarının ve halkımızın acısını paylaşıyoruz.

Türkiye ölümlü iş kazalarında Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır. İş kazalarından dolayı çalışan her 100 bin işçiden İngiltere'de 0,6'sı, Norveç, İsveç, Finlandiya ve İsviçre'de 1,5'i, Fransa ve Almanya'da 2'si, Belçika'da 2,5'i, Avusturya ve Yunanistan'da 4'ü, Bulgaristan ve Güney Kıbrıs'ta 5'i, Türkiye'de ise 17'si iş kazalarında yaşamını kaybetmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Soma'daki acı olaydan sonra yaptığı açıklamada, iş kazasının meydana geldiği işyerinin "sürekli denetlenen bir işyeri" olduğunu, son denetimlerde de işçi sağlığı ve güvenliği yönünden hiçbir eksikliğin bulunmadığını belirtti. Ama hazin ki "hiçbir eksiğin bulunmadığı" belirtilen işyerinde en az 300 kişi yaşamını kaybetmiştir. BU AN, SÖZÜN BİTTİĞİ BİR AN'DIR.

Türkiye'nin işçi sağlığı ve güvenliği konusunda ne yaptığını Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı da özetledi ve sabaha karşı 04.30 sıralarında verdiği demeçte, "Tabuttan başlamak üzere bir boşluk olmaması için çalışıyoruz" dedi. Aynı bakan, 9 ay önce söz konusu ocağı ziyaret etmiş ve ocağı önlemler konusunda "örnek bir ocak" olarak göstermişti. BU DA, SÖZÜN BİTTİĞİ BENZER BİR AN'DIR.

Her iş kazasından sonra söylediğimiz gibi, her kaza için teknik bir neden söyleyebiliriz, bu neden grizu olabilir, patlama olabilir, yangın olabilir, elektrik olabilir, yüksekte düşme, karbon monoksit zehirlenmesi, anti-grizu tesisat kullanılmaması olabilir. Ancak iş kazalarının/cinayetlerinin ortak nedeni, sermaye ve devletin işçilerin canını önemsememesidir.

İşçi sağlığı ve güvenliği ile biraz ilgisi olan herkes bilir ki bütün kazalar öngörülebilir. Her kaza, yönetim sistemi kurulması, mühendislik ve idari önlemlerin alınması ile önlenir. Kaza meydana gelmesi olasılığı da göz önünde bulundurularak zarar azaltıcı önlemler alınır. Olumsuz durumlara yönelik acil durum planlaması kriz yönetimi sistemi kurulur. Kriz yönetimi halkla ilişkileri de içeren bir yönetim fonksiyonu olarak tasarlanır. Ancak sormak isteriz: En az 300 işçinin hayatını kaybettiği bu olayda, yukarıda söylenenlerden hangisi uygulanmıştır?

İşveren önlem almaz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yasak savar, mevzuatı yazboz tahtasına çevirir, dün yaptığı yasal düzenlemeyi bugün yeniden değiştirir, yeterli denetim yapmaz, seçim senesi diye cezalar uygulanmazsa mevcut tablo karşımıza çıkar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, özelleştirme, taşeronlaşma, rodövens (kiralama) gibi yanlış uygulamalarla kamu madenciliğini küçültüp, kamu kurum ve kuruluşlarında uzun yıllar sonucu elde edilmiş olan madencilik bilgi ve deneyim birikimini dağıtır; yoğun birikim ve deneyime sahip olan kurum ve kuruluşlar yerine üretimin, teknik ve altyapı olarak yetersiz, deneyim ve uzmanlaşmanın olmadığı kişi ve şirketlere bırakılırsa, elbette durumda kazalar da yoğunlaşır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı açıkladı; "ihmal varsa sesiz kalmayız" dedi.

Evet, ihmal var, ihmalin adı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'dır. Bu bakanlık, işçilerin sağlığının korunması, güvenliğinin sağlanması konusunda göz boyamaya yönelik davranmış, ölümleri seyretmiştir. Zira son 10 yılda en az 12 bin işçi iş kazaları sonucu yaşamını kaybetmiştir. En çok ölümlü sonuçlanan, en az 300 işçinin yaşamını kaybettiği iş kazasının meydana geldiği ülkenin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı hâlâ koltuğunda oturabiliyorsa; ülkemizdeki işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin tüm kararların alınmasında karar alıcı unsur olan İş Sağlığı Güvenliği Genel Müdürü görevinin başında ise pes doğrusu!

İhmalin adı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'dır; özelleştirme, taşeronlaşma, rodövens (kiralama) gibi yanlış uygulamaları ortaya koyarak kazaların artmasına neden olan Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanı koltuğunda oturuyorsa pes doğrusu!

İhmalin adı AKP iktidarı'dır. Somada iş kazaları geliyor derken, bu konuda araştırma yapılması, çözüm yollarının araştırılması için verilen araştırma önermelerini bile reddeden AKP iktidarı, iş kazalarının, ölümlerin, cinayetlerin sorumlusudur.

Evet, ihmal var ve biz sesiz kalmayacağız, AKP iktidarından, AKP'nin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından hesap soracağız. Bu kaza değil cinayettir, cinayetin hesabını soracağız. AKP iktidarı, her konuda olduğu gibi, işçi sağlığı güvenliği konusunda da "ben bilirim, ben ne dersem o olur, ben deniyisini bilemezsiniz, beni eleştiremezsiniz" demekte, TMMOB gibi bilgi ve deneyim birikimi sahibi bir örgütü, her türlü karar mekanizmasından dışlamaktadır.

Bu noktada önemle belirtmek isteriz:

- Kazanın meydana gelmesinde, işyerinin/işverenin sorumlu olduğu mutlak bir gerçekliktir. Önlem almayan, ton başına üretim maliyetini azaltmakla övünen işveren bu kaza/cinayetlerin sorumlusudur. Bunun yanında kazanın meydana gelmesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yani iktidar, uyguladığı politikalar ile kazaya/cinayetlere ortaktır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı derhal istifa etmelidir.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, bilmelidir ki; TMMOB ve bağlı odalar yüzbinlerce üyesi ile işçi sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi birikimini paylaşmaya, politikaların belirlenmesine katkı sunmaya ve eğitim verme konusundaki ısrarından vaz geçmeyecektir. Bakanlık inadı bırakmalı, TMMOB'yi sürece katmalıdır.
- Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyindeki temsiliyet, kamu ağırlıklı olmaktan çıkartılmalı, sendika, demokratik kitle örgütü, meslek örgütü ağırlıklı hale getirilmeli, Konseyin aldığı kararların uygulanması zorunlu hale getirilmelidir.
- İş sağlığı Güvenliği Kurulunda temsiliyet işçi ağırlıklı hale getirilmelidir.
- İşyeri denetimleri daha sık yapılmalı, denetimlerde, maden, inşaat, metal sektörlerine ağırlık verilmelidir.
- Eksik bulunan işyerlerine verilmesi gereken cezalar kesinlikle ötelenmemeli, derhal uygulanmalıdır.

Bizler bu alandaki bilimsel-teknik mücadelemizi sürdüreceğiz ve Ethem Sarısülük cinayetine, Ali İsmail Korkmaz cinayetine, Mehmet Ayvalıtaş cinayetine, Abdullah Cömert cinayetine, Berkin Elvan cinayetine, Mehmet İstif cinayetine; Soma'da yaşanan iş cinayetine, son yıllarda artan toplu iş cinayetlerine eklenen bu cinayetleri unutmayacak, sessiz kalmayacak ve bugün bütün Türkiye'de alanlara çıkacağız.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**